

**การศึกษาสภาพวิสาหกิจชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์
กรณีศึกษากลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ต.หนองหว้า
กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา
ศิริพร เลิศยิ่งยศ**

**A study of State of Community Enterprise for Logistic Management,
Case Study : Ban Kuem Ma U-Suan Mon Women Co-operative,
Nongwa Sub-district, Bualai District, Nakhon Ratchasima
Chalerm Phra Kiat District, Nakhon Ratchasima
Siriporn Lertyingyot**

โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

General Management Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

*Corresponding author. E-mail: appleza@hotmail.com

Received 3 August 2009; accepted 19 April 2010

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้าน คิมมะอุ-สวนหม่อน ในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ 2. ศึกษาสภาพปัญหาในแต่ละด้านของการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ แบบวิธีตามจุดมุ่งหมาย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. สมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน จำนวน 40 ราย ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 2. ผู้นำและกรรมการกลุ่มฯ จำนวน 7 คน ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ผลแบบบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นสภาพการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ปัจจุบันที่สามารถนำแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์เข้ามาใช้ในการศึกษาได้ 9 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การจัดการสินค้าคงคลัง กิจกรรมที่ 2 การจัดซื้อและกระจายต่อรอง กิจกรรมที่ 3 การจัดการวัสดุ กิจกรรมที่ 4 การจัดการการขนส่ง กิจกรรมที่ 5 การจัดการคลังสินค้า กิจกรรมที่ 6 การเคลื่อนย้ายสินค้า กิจกรรมที่ 7 การให้บริการลูกค้า กิจกรรมที่ 8 บรรจุภัณฑ์ กิจกรรมที่ 9 สารสนเทศ และเมื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน การดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ทั้ง 9 กิจกรรม พบว่า ในภาพรวม ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มฯ มีการดำเนินกิจกรรมอยู่ ระดับปานกลาง และสามารถแบ่งระดับความคิดเห็นของสมาชิก ได้ 3 ระดับ คือ กิจกรรมที่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 8 ด้านบรรจุภัณฑ์ ส่วนกิจกรรมที่มีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลางมี 7 กิจกรรม เรียงตามลำดับ ดังนี้ กิจกรรมที่ 7 การให้บริการลูกค้า กิจกรรมที่ 5 การจัดการคลังสินค้า กิจกรรมที่ 2 การจัดซื้อและกระจายต่อรอง กิจกรรมที่ 3 การจัดการวัสดุ กิจกรรมที่ 4 การจัดการการขนส่ง กิจกรรมที่ 6 การเคลื่อนย้ายสินค้า และกิจกรรมที่ 1 การจัดการสินค้าคงคลัง และกิจกรรมที่มีแสดงความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย คือ กิจกรรมที่ 9 สารสนเทศ จากการสัมภาษณ์ผู้นำและกรรมการกลุ่ม พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มฯ ไม่มีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้อย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการรับ-ส่ง ข้อมูล จึงทำให้การเชื่อมโยงของข้อมูลตั้งแต่ต้นจนถึงมือผู้บริโภคไม่สมบูรณ์และพบความผิดพลาดบ่อยครั้ง อีกทั้ง ส่วนใหญ่กลุ่มฯ ไม่มีการพยากรณ์และวางแผนการสั่งซื้อของลูกค้า หรือการจำหน่ายสินค้าไว้ล่วงหน้าจึงไม่สามารถคำนวณการสั่งซื้อวัตถุดิบได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยัง พบว่า คลังสินค้าปัจจุบัน เป็นเสมือนที่พักสินค้า จึงไม่มีการจัดระบบการจัดเก็บและจัดกลุ่มสินค้า อย่างชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโลจิสติกส์ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่ง เพื่อช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงาน อีกทั้ง สามารถใช้เป็นข้อมูลในการนำเสนอแนวทางให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในเรื่องของการปรับปรุงโครงสร้างโลจิสติกส์ให้เหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงาน

ภายใน ปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มและนโยบายรัฐบาล โดยการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในลำดับต่อไป

Abstract

The objectives of this research were first, to study general data study and opinion of logistic management of Ban Kuem Ma U-Suan Mon Women Co-operative Second, to study problem in aspect of logistic management of Ban Kuem Ma U-Suan Mon Women Co-operative by using Quantitative and Qualitative Research, were selected by means of purposive sampling. The two sample groups were 40 member and 7 committee of Ban Kuem Ma U-Suan Mon Women Co-operative. The results data were analysed by descriptive analysis using Mean and Percentage. The result that state of activities process of Ban Kuem Ma U-Suan Mon Women Co-operative same as logistic management 9 activities. There were 1) Inventory Management 2) Purchasing and Negotiation 3) Materials Management 4) Transport Management 5) Warehouse Management 6) Materials Handling 7) Customer Services 8) Packaging 9) Information Technology. There were a moderate level of the opinion of Ban Kuem Ma U-Suan Mon Women Co-operative, and it classified the opinion of member 3 levels. A high level was package aspect. 7 moderate levels were customer service, 7) Customer Services 5) Warehouse Management 2) Purchasing and Negotiation 3) Materials Management 4) Transport Management 6) Materials Handling 1) Inventory Management. A low most of problem were incomplete of information system. The result of committee interview found that the most of problem were incomplete of information Technology for interactive data, connection of data were not complete and many mistakes. No forecast and planning for purchasing or selling in advance, it couldn't evaluate to material purchasing. Beside that Warehouse Management were not good enough for stocking and classification.

This research can be used to apply logistic management suitable with each community enterprise to save cost and efficiency improvement and effective in operation. We can used data for the way of related people of logistic structure improvement with community enterprise and suitable with state of internal process. Basic factors sample and government policy were to competition increasing and development potentiality community enterprise.

บทนำ

ปัจจุบัน สภาพการแข่งขันทางธุรกิจทั้งในและระหว่างประเทศสูงขึ้น ผู้ประกอบการและองค์การธุรกิจต่างต้องการปรับตัวเพื่อรองรับกับสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้น และตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และผู้บริโภคมีความคาดหวังที่จะได้รับสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มีความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงพยายามที่จะสรรหาวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันในธุรกิจของตนให้ประสบความสำเร็จ โดยคำนึงถึงต้นทุนเป็นหลัก มีการหาวิธีการลดต้นทุนการผลิต และตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถนำมาปรับใช้ในหน่วยงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเน้นกระบวนการแบบบูรณาการ เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการซึ่งรวมถึงการเคลื่อนย้าย, จัดเก็บ และกระจายสินค้า จากแหล่งที่ผลิต (Source of Origin) จนสินค้าได้มีการส่งมอบไปถึงแหล่งที่มีความต้องการ (Source of Consumption) (ธนิธ โสรัตน์, 2550, 2) กิจกรรมดังกล่าว มีเป้าหมายในการส่งมอบแบบทันเวลาเพื่อลด

ต้นทุน มุ่งให้เกิดความพอใจแก่ลูกค้าและส่งเสริมเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ และส่งผลให้องค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน

ความสำคัญของโลจิสติกส์ในแนวทางการส่งเสริมความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยจะพบได้จากแผนแม่บทการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมผ้าไหมเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่ถูกระบุและกล่าวไว้ในแผนแม่บทการพัฒนาโลจิสติกส์ มีประเด็นยุทธศาสตร์มุ่งในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผ้าไหมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และปัจจุบันกระแสโลจิสติกส์ มีมากในประเทศไทยและได้รับการพิจารณา พัฒนาเป็นวาระแห่งชาติโดยมีผู้รับผิดชอบคือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย, ฉบับที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2549) ซึ่งงานวิจัยลักษณะนี้จะบ่งชี้ให้เห็นปัญหาและทิศทางการแก้ไขของอุตสาหกรรมกลุ่มนั้น ๆ เป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและการพัฒนาที่สัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากความสำเร็จที่กล่าวมาจังหวัดนครราชสีมาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมผ้าไหมซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้เข้าประเทศได้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีการผลักดันเข้าสู่เวทีการแข่งขันกับนานาประเทศ ซึ่งจะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ โดยได้กำหนดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด การพัฒนาอุตสาหกรรมไหมในจังหวัดนครราชสีมาจึงมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะต้องนำมาส่งเสริมในเชิงยุทธศาสตร์ และในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551-2554 ในประเด็นนโยบายที่ 3 เศรษฐกิจ โดยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม การเกษตรและการบริการ ไปสู่การเพิ่มมูลค่าบนพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม องค์ความรู้ และความเป็นไทย การปรับปรุงระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตการผลิต การสื่อสารเพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจไทยให้สูงขึ้น โดยมีกลยุทธ์ในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นฐานการผลิตของระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) รวมทั้งยกระดับความสามารถวิสาหกิจทุกกลุ่มรวมถึงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วย ดังนั้น การบริหารจัดการโลจิสติกส์ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะเข้ามาช่วยส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ตำบลหนองหว้า กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา ทางผู้วิจัยเห็นว่า กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน มีศักยภาพพร้อมที่จะเข้าร่วมในการวิจัยเพื่อพัฒนาระดับประสิทธิภาพของกลุ่ม โดยการศึกษาเกี่ยวกับการนำระบบการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์มาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการ เหตุเพราะกลุ่มนั้นได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ องค์การส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้นำและสมาชิกในกลุ่มสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มฯ อย่างต่อเนื่อง โครงการวิจัย การศึกษาสภาพวิสาหกิจชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ กรณีศึกษา กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ต.หนองหว้า กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา สามารถส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างกันและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกันระหว่าง นักวิจัย นักพัฒนาชุมชนและคนในชุมชน อันส่งผลให้เกิดแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถและขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์
2. ศึกษาสภาพปัญหาในแต่ละด้านของการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ ของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน

วิธีการดำเนินวิจัย

ประกอบด้วยขั้นตอนหลักดังต่อไปนี้

1. ศึกษาบริบทของชุมชน โดยการสอบถามรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ตำบลหนองหว้า กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของผู้นำและสมาชิกในกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์
2. ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ของกลุ่มฯ โดยการใช้แบบสอบถามกับสมาชิกของกลุ่มฯ จำนวน 40 คน เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของผู้นำและสมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อนและสภาพวิสาหกิจชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ใน 9 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 ด้านการจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management) กิจกรรมที่ 2 ด้านการจัดซื้อและเจรจาต่อรอง (Purchasing and Negotiation) กิจกรรมที่ 3 ด้านการจัดการวัสดุ (Materials Management) กิจกรรมที่ 4 ด้านการจัดการขนส่ง (Transport Management) กิจกรรมที่ 5 ด้านการจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management) กิจกรรมที่ 6 ด้านการเคลื่อนย้ายสินค้า (Materials Handling) กิจกรรมที่ 7 ด้านการให้บริการลูกค้า (Customer Services) กิจกรรมที่ 8 ด้านบรรจุภัณฑ์ (Packaging) กิจกรรมที่ 9 ด้านสารสนเทศ (Information Technology)
3. ศึกษาสภาพวิสาหกิจชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน มีการดำเนินการอยู่ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) กับผู้นำและกรรมการ กลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ตำบลหนองหว้า กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 คน เพื่อหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลแสดงสภาพวิสาหกิจชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่กลุ่มกรณีศึกษามีการดำเนินการอยู่ใน 9 กิจกรรมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการของกลุ่มในปัจจุบันและอนาคต

4. จัดทำเวทีคืนข้อมูลให้กับกลุ่มผู้นำกลุ่ม กรรมการ นักพัฒนาชุมชนในพื้นที่กลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมทอ กลุ่มสตรีสหกรณ์เพื่อนำเสนอข้อมูลสภาพปัญหาจากการ วิเคราะห์ในประชาคมกลุ่มรับฟัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้องค์ความรู้ทางด้านการ บริหารจัดการ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี สหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน และดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย(Mean) ค่าร้อยละ(Percentage) กับกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการ จัดเวทีคืนข้อมูลมาสร้างข้อสรุปโดยใช้การบรรยายเชิง พรรณนา (Descriptive Analysis)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

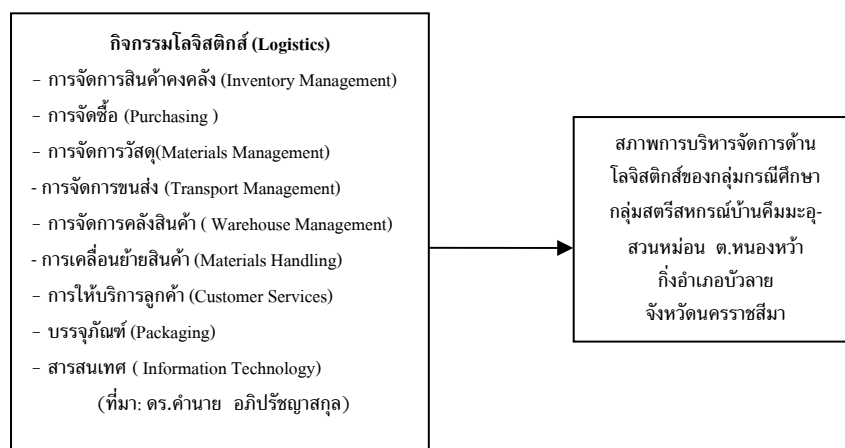
1. เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการวิสาหกิจ ชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ ของกลุ่มสตรี สหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน

2. ได้ทราบสถานการณ์เชิงประเมิน เพื่อนำ เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวน หม่อน

3. ได้ทราบถึงปัญหาทางด้านโลจิสติกส์ เพื่อนำ เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวน หม่อนเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะ เวลาที่เหมาะสมต่อไป

4. เกิดเครือข่ายระหว่างนักวิจัยกับกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่

กรอบแนวความคิด (Conceptual framework) ของโครงการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โลจิสติกส์ (Logistics) หมายถึง กระบวนการวางแผน การดำเนินงานและการควบคุมการเคลื่อนย้าย ทั้งไปและกลับ การเก็บรักษาสินค้าบริการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการผลิตไปสู่จุดสุดท้ายของการบริโภคเพื่อตอบสนอง ความต้องการของลูกค้า (The Council of Logistics Management (CLM) อ้างอิงในสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550)

2. กิจกรรมโลจิสติกส์ หมายถึง กิจกรรมหลัก ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงกันให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนิน

กิจกรรมตั้งแต่กิจกรรมแรกจนถึงกิจกรรมสุดท้ายและ สามารถลดต้นทุนในการดำเนินงานได้โดยนิยามศัพท์ ของ 9 กิจกรรม มีดังนี้

2.1 การจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management) หมายถึง กิจกรรมที่เน้นที่ปริมาณสินค้าคง คลังต้องน้อยที่สุดโดยที่ลูกค้าไม่เดือดร้อน สามารถดำเนินการได้ โดยพยายามปรับจุดเชื่อมต่อที่ต้องแบกรับภาระการ จัดเก็บสินค้าคงคลังให้เหลือน้อยลง (คำนาย อภิปรัชญา สกุล. 2548. 309)

2.2 การจัดซื้อและเจรจาต่อรอง (Purchasing and Negotiation) หมายถึง การจัดซื้อที่มีหน้า ที่สนองความต้องการวัตถุดิบและบริการจัดส่งอย่างมี ประสิทธิภาพ การจัดซื้อเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกแหล่ง จัดซื้อ จัดจ้าง เวลาในการจัดซื้อ การว่าจ้าง , การประเมินผู้

จัดส่งสินค้า รวมถึงปริมาณที่ต้องทำการจัดซื้อ กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับต้นทุนทั้งหมดของโลจิสติกส์ จำนวนของสินค้าที่ส่ง ความถี่ในการสั่งซื้อกระทบต่อระดับสินค้าคงคลัง ส่วนแหล่งที่ตั้งของผู้ขายวัตถุดิบ หรือสินค้า มีผลต่อต้นทุนการขนส่งกิจกรรมนี้รับผิดชอบโดยฝ่ายจัดซื้อของบริษัท (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล. 2548. 51)

2.3 การจัดการวัสดุ (Materials Management) หมายถึง กิจกรรมการจัดซื้อ การผลิต บรรจุภัณฑ์ การพยากรณ์ การเคลื่อนย้ายในระหว่างการผลิต ซึ่งต้องทำต่อเนื่องกัน กรณีที่ความต้องการสินค้าหรือความต้องการเป็นอิสระ เพราะสินค้าแต่ละชนิดจะประกอบด้วย ชิ้นส่วนหลายชิ้นที่สั่งซื้อมาจากผู้ขายหลายแหล่ง รอบเวลาของสินค้าแต่ละชนิดก็ต่างกัน และช่วงเวลาในการสั่งซื้อก็แตกต่างกัน ทำให้การบริหารสินค้าคงคลังเป็นแบบขึ้นกับความต้องการสินค้าของลูกค้า ซึ่งเหมาะกับระบบการวางแผนความต้องการวัสดุแบบต่อเนื่อง การมีสินค้าคงคลังจำนวนมาก และช่วงเวลาการผลิตที่ต้องการใช้ชิ้นส่วนที่ต่างกันไป จึงต้องการระบบข้อมูลของสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีวัตถุดิบ ชิ้นส่วนหรือวัสดุป้อนสายการผลิตตามตารางเวลาที่จัดไว้อย่างไม่ขาดช่วง โดยไม่ทำให้ต้นทุนของสินค้าคงคลังสูงเกินไป (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล. 2548. 116)

2.4 การจัดการขนส่ง (Transport Management) หมายถึง การทำให้การเคลื่อนย้ายวัตถุดิบ และสินค้าจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดบริโภค การขนส่งจึงเกี่ยวข้องตั้งแต่การเลือกวิธีการขนส่งประเภทต่าง ๆ การเลือกเส้นทางในการขนส่ง การทำสัญญากับผู้ขนส่ง การร่วมเป็นคู่ค้าและพันธมิตรทางธุรกิจ การขนส่งส่วนบุคคล การให้เช่า การคัดเลือกรูปแบบการขนส่ง การจัดเส้นทางและตารางการขนส่ง การเสนอบริการแก่ลูกค้า และการให้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารงานด้านการขนส่งจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ได้แก่ การคัดเลือกรูปแบบการขนส่งที่เหมาะสม การคัดเลือกผู้ขนส่ง การจัดเส้นทางและตารางเวลาการขนส่ง การตัดสินใจซื้อหรือเช่าอุปกรณ์การขนส่ง การรวบรวมปริมาณการขนส่ง การเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ขนส่ง การเจรจาต่อรองกับผู้ขนส่ง และประสานงานด้านอื่น กับผู้ขนส่ง (กมลชนก สุทธิวัฒนฤพุดิ และคณะ. 2547. 154)

2.5 การจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management) หมายถึง การพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้ง การออกแบบผังคลังสินค้า การสร้างคลัง การเลือกวิธีการลงทุน การใช้อุปกรณ์ การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บ เคลื่อนย้าย การสร้างมาตรฐานการดำเนินงานในคลังสินค้า (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล. 2548. 310)

2.6 การเคลื่อนย้ายสินค้า (Materials Handling) หมายถึง การออกแบบผังโรงงานหรือคลังสินค้าที่ดีที่สุด คือการมีระยะทางการเคลื่อนที่ของภาระขน

ถ่ายวัสดุระหว่างกิจกรรมหรือระหว่างหน่วยงานน้อยที่สุด การเคลื่อนย้ายในที่นี้รวมถึงการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบ สินค้าสำเร็จรูป สินค้าคงคลังในระหว่างการผลิต และสินค้าสำเร็จรูปภายในโรงงานและคลังสินค้า การเคลื่อนย้ายสินค้า ประกอบด้วยการคัดเลือกอุปกรณ์ นโยบายทดแทนอุปกรณ์ กระบวนการเลือกหยิบสินค้า การจัดเก็บและนำออกของสต็อก ซึ่งการนำเอาอุปกรณ์ในระบบโลจิสติกส์มาใช้ในการเคลื่อนย้ายสินค้าหรือทดแทนการเคลื่อนย้ายที่ไม่ทำให้เกิดมูลค่า และหาทางที่จะลดต้นทุน (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล. 2548. 50)

2.7 การให้บริการลูกค้า (Customer Services) ในระบบโลจิสติกส์ เป็นกิจกรรมที่จะปฏิบัติเพื่อให้กระบวนการในการตอบสนองคำสั่งซื้อของลูกค้า เกิดเป็นผลสำเร็จ และสามารถสร้างความรู้สึกที่ดีต่อลูกค้าในการติดต่อดำเนินธุรกิจร่วมกัน ในการตอบสนองคำสั่งซื้อของลูกค้า จะมีลำดับของกระบวนการที่เกี่ยวข้องในการจัดการคำสั่งจากลูกค้าที่เรียกว่า วัฏจักรของคำสั่งซื้อ (Order Cycle) เป็นสิ่งที่องค์กรควรให้ความสำคัญในกระบวนการปฏิบัติงานและดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านต้นทุนและเวลา การบริการลูกค้า จะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในวัฏจักรของคำสั่งซื้อโดยกระบวนการในวัฏจักรของคำสั่งซื้อประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ คือ การวางแผนคำสั่งซื้อ, การส่งผ่านคำสั่งซื้อ การปฏิบัติงานเพื่อสนองคำสั่งซื้อ, การจัดผลิตภัณฑ์และรวบรวมเพื่อจัดส่งตามคำสั่งซื้อ, จัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า (วิทยา สุทธิวัฒนฤพุดิ และคณะ. 2546. 115)

2.8 บรรจุภัณฑ์ (Packaging) ทำหน้าที่ป้องกันสินค้าและให้รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและวัสดุ ในบางครั้งเจ้าหน้าที่บริหารงานโลจิสติกส์จำเป็นต้องเพิ่มน้ำหนักหรือขนาดบรรจุภัณฑ์ พยายามหาซื้อวัสดุโฟมกันกระแทก ใช้วัสดุห่อหุ้มที่เหมาะสมและเลือกใช้วัสดุที่ไม่มีพิษ วัสดุที่ผลิตจากธรรมชาติ หรือวัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ โดยในการสร้างบรรจุภัณฑ์ทุกประเภท ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความสะดวกและความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บ การขนส่ง และการยกขนด้วย (กมลชนก สุทธิวัฒนฤพุดิ และคณะ. 2544. 194)

2.9 สารสนเทศ (Information Technology) ในกิจกรรมโลจิสติกส์ซึ่งต้องการความเร็ว ถูกต้องแม่นยำในระดับสูง จึงจำเป็นต้องเชื่อมทุกกิจกรรมเข้าด้วยกัน โดยเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่าย ซึ่งการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในโลจิสติกส์ จะมีกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การเก็บรักษา การเลือกสินค้า การควบคุมความผิดพลาดของสินค้า และการขนส่ง สารสนเทศที่ถูกต้องและทันเวลาจะช่วยให้กิจการสามารถลดระดับสินค้าคงคลัง และปรับเส้นทางและตารางเวลาการขนส่ง รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการกับลูกค้าโดยทั่วไปโดยใช้ระบบเครือข่ายและระบบ

บาร์โค้ด เพื่อเชื่อมต่อการจัดซื้อ การรับสินค้า การเติมคำสั่งซื้อของลูกค้าให้สมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วถูกต้อง (ค่านายอภิปรัชญาสกุล. 2548. 315)

3. วิสาหกิจชุมชน (SMCE หรือ Small and Micro Community Enterprise) หมายถึง กิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชนวิสาหกิจชุมชนขนาดย่อม มีสมาชิกมากกว่า 15 คน วิสาหกิจชุมชนขนาดจิ๋ว มีสมาชิกตั้งแต่ 5 คน ถึง 15 คน (สำนักพัฒนาเกษตรกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร. 2549)

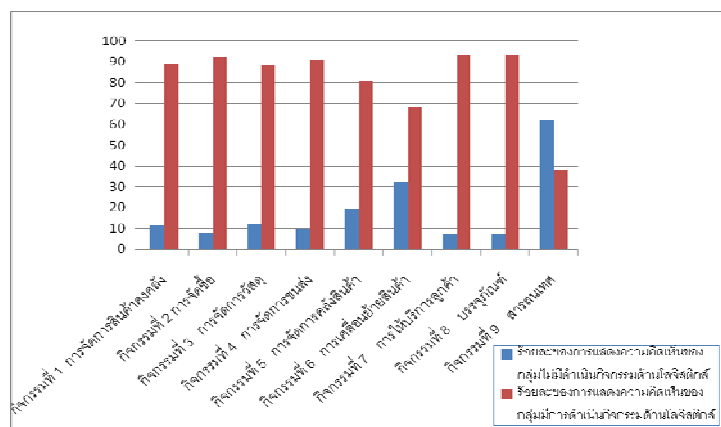
4. กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน หมายถึง กลุ่มสตรีสหกรณ์ที่มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้าไหมเป็นอาชีพเสริม หลังฤดูกาลทำนาส่วนใหญ่ ชาวบ้านจะออกไปทำงานนอกบ้านหรือต่างจังหวัด แต่มีกลุ่มแม่บ้านอยู่บ้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าไหม

จำหน่ายแก่เพื่อนบ้านในละแวกเดียวกัน และบุคคลทั่วไป โดย กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ การทอผ้าไหมเลี้ยงหม่อน เลี้ยงไหม มีการตัดผ้าบ้าง กิจกรรมที่ทำให้กลุ่มมีความภาคภูมิใจ ถือว่าประสบความสำเร็จ คือ การส่งผ้าไหมผืนลายโบราณเข้าประกวดได้รับรางวัลชนะเลิศมาหลายรางวัล เช่น OTOP 5 ดาว

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพวิสาหกิจชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ที่ดำเนินการอยู่ ผลการศึกษาพบดังนี้

1. ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อนในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ 9 กิจกรรม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการหรือไม่มีการดำเนินการกิจกรรมของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ 9 กิจกรรม

จากภาพที่ 1 แสดงความคิดเห็นของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ว่ามีการดำเนินการหรือไม่มีการดำเนินการกิจกรรมด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ใน 9 กิจกรรม และเมื่อพิจารณาคำร้อยละโดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นเป็นรายข้อในภาพรวมทั้ง 9 กิจกรรม พบว่า

กิจกรรมที่ 1 ด้านการจัดการสินค้าคงคลัง ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.50 รองลงมา ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.60

กิจกรรมที่ 2 ด้านการจัดซื้อ ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมา ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 35.90

กิจกรรมที่ 3 ด้านการจัดการวัสดุ ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ 60.80 รองลงมา ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 27.30

กิจกรรมที่ 4 ด้านการจัดการขนส่ง เมื่อพิจารณาคำร้อยละจำแนกตามระดับความคิดเห็นในภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.90 รองลงมาคือ ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 33.70

กิจกรรมที่ 5 ด้านการจัดการคลังสินค้า ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมา ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.40

กิจกรรมที่ 6 ด้านการเคลื่อนย้ายสินค้า ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมา ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.70

กิจกรรมที่ 7 ด้านการให้บริการลูกค้า ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.60 รองลงมา ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.30

กิจกรรมที่ 8 ด้านบรรจุก้นท์ ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 72.60 รองลงมา ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 20.40

กิจกรรมที่ 9 ด้านสารสนเทศ ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.60 รองลงมา ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.50

7.2 ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาในแต่ละด้านของการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ ของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ใน 9 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ด้านการจัดการสินค้าคงคลัง พบว่ากลุ่มฯ มีการพยากรณ์การสั่งซื้อสินค้าบางชนิดเท่านั้น และไม่มีความต้องการในการเก็บข้อมูลของลูกค้า ทำให้สินค้าไม่สามารถส่งของถึงมือลูกค้าได้ตามจำนวนและวันเวลาที่ต้องการลูกค้าต้องการ อีกทั้ง กลุ่มฯ ไม่มีการแยกประเภทกลุ่มของสินค้าแต่ละประเภท เพราะชั้นวางสินค้า มีอยู่อย่างจำกัด คลังสินค้าไม่เพียงพอ และไม่มีการคิดต้นทุนค่าแรงงานในการผลิตสินค้าแต่ละชิ้น

กิจกรรมที่ 2 การจัดส่ง พบว่า กลุ่มฯ ไม่มีการคำนวณการสั่งซื้อวัตถุดิบที่แน่นอน จะทำการสั่งซื้อวัตถุดิบก็ต่อเมื่อมี ลูกค้าสั่งซื้อ จำนวนมาก กลุ่มฯ จึงควรจะทำ การคำนวณการสั่งซื้อวัตถุดิบในแต่ละครั้ง

กิจกรรมที่ 3 การจัดการวัสดุ พบว่า กลุ่มฯ ไม่มีการคำนวณการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง และส่วนใหญ่ราคาวัสดุที่จ่ายจริงมีมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และไม่มีการจัดทำแฟ้มข้อมูลวัตถุดิบและแฟ้มกระบวนการผลิตสินค้าที่ชัดเจน

กิจกรรมที่ 4 การจัดการการขนส่ง พบว่า กลุ่มฯ ไม่มีการจัดทำเส้นทาง ตารางการขนส่งเพื่อเสนอแก่ลูกค้าล่วงหน้าและไม่มีการกำหนดปริมาณการขนส่งล่วงหน้า

กิจกรรมที่ 5 การจัดการคลังสินค้า พบว่า ไม่มีการจัดกลุ่มสินค้า เพราะคลังสินค้าปัจจุบันเป็นเสมือนที่พักสินค้า สินค้ามีการกระจายอยู่ในทุกบ้านของสมาชิก สาเหตุเพราะคลังสินค้าไม่เพียงพอต่อการจัดเก็บ อีกทั้ง กลุ่มฯ ไม่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการคลังสินค้า ส่วนใหญ่ใช้สมุดในการจดบันทึก

กิจกรรมที่ 6 การเคลื่อนย้ายสินค้า พบว่า ในการเก็บสินค้า ในคลังสินค้าของกลุ่มฯ มีชั้นวางสินค้าไม่เพียงพอและการจัดเรียงสินค้ายังมีการจัดไม่เป็นระเบียบ

กิจกรรมที่ 7 การให้บริการลูกค้า พบว่า กลุ่มฯ ไม่มีคลังสินค้าประจำในจังหวัดต่าง ๆ การจำหน่ายสินค้า ไม่มีการวางแผนเกี่ยวกับปริมาณสินค้าในการนำไปจำหน่าย และกลุ่มฯ ไม่ได้มีการสำรวจความพึงพอใจจากลูกค้าอย่างเป็นทางการ เพียงแค่มีการสังเกตจากการที่ลูกค้ากลับมาซื้อสินค้าในครั้งต่อไป

กิจกรรมที่ 8 บรรจุก้นท์ พบว่า กลุ่มฯ มีแบบของบรรจุก้นท์จำนวนมาก เพราะมีหน่วยงานราชการ ให้การสนับสนุนหลายหน่วยงาน จึงทำให้บรรจุก้นท์มีความหลากหลายและไม่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่ม อีกทั้งในการจำหน่ายสินค้าและใส่บรรจุก้นท์กลุ่มฯ ไม่มีการคิดต้นทุนของบรรจุก้นท์ที่แน่นอน จึงทำให้ไม่สามารถคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายที่แท้จริงได้

กิจกรรมที่ 9 สารสนเทศ พบว่า กลุ่มฯ ไม่มีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้อย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการรับ-ส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทางอินเทอร์เน็ต หรือการใช้คอมพิวเตอร์ในคลังสินค้าเพราะขาดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยี

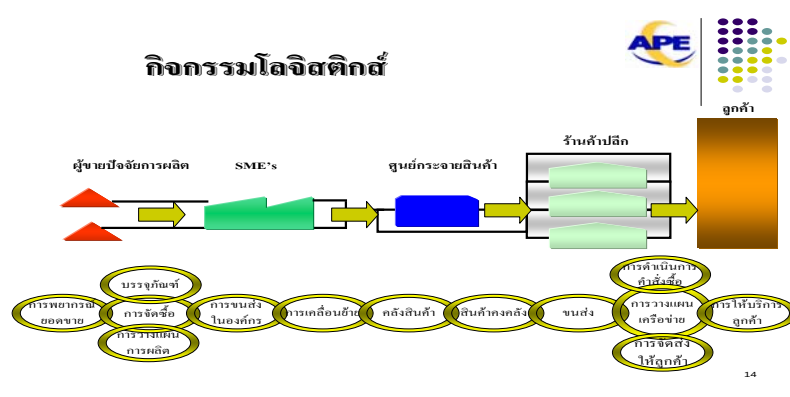
สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพวิสาหกิจชุมชนทางด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ กรณีศึกษาของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ต.หนองหว้า อ.แก่งบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา และผลการจัดทำเวทีคืนข้อมูลให้กับกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ ของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ตามแนวทางของการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ที่สามารถลดต้นทุนได้ 9 กิจกรรม สอดคล้องกับแนวความคิดของ คำนาย อภิปรัชญาสกุล (2548: 309 - 315) ดังนี้ การจัดการสินค้าคงคลัง การจัดส่ง การวัสดุ การจัดการการขนส่ง การจัดการคลังสินค้า การเคลื่อนย้ายสินค้า การให้บริการลูกค้า บรรจุก้นท์ สารสนเทศ และจากการศึกษาและการสัมภาษณ์กับผู้นำกลุ่มเกี่ยวกับ การดำเนินงานของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อนในปัจจุบัน โดยการนำทฤษฎี แนวคิดทางด้านการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์มาใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ทำให้พบว่ากลุ่มฯ มีการดำเนินกิจกรรมครบทั้ง 9 กิจกรรม แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้สมบูรณ์แบบ และเห็นถึงความไม่เชื่อมโยงและความไม่ชัดเจนในการดำเนินงานของกลุ่มฯ ในระหว่างกิจกรรม 9 กิจกรรม ทั้งนี้เกิดจากการที่กลุ่มฯ ยังไม่ได้มีแนวคิดทาง ด้านการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์เข้ามาใช้ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการโลจิสติกส์ค่อนข้างน้อย ในการนำแนวคิดทางด้านการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ เข้ามาใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ควรมีการประเมินถึงกิจกรรมที่จะนำมาใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดย ดำเนินการตามแนวความคิด ของ ดวงพรธณ กริชชาญชัย (คลังข้อมูล สพท., ปีที่ 2 ฉบับที่ 1. 2549) ที่ว่าหลักการของโลจิสติกส์ ควรนำมาประยุกต์ใช้ให้

เหมาะสม พอเหมาะ และ พอเพียง ต่อความต้องการและ วัตถุประสงค์ขององค์กรเท่านั้น มิใช่ว่าทุกองค์กรต้องนำ โลจิสติกส์มาประยุกต์ใช้เหมือน ๆ กัน มีเป้าหมายสูงสุด จุดเดียวกัน หรือเรียกว่า “โลจิสติกส์พอเพียง” สำหรับ ธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ ก็ได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่า

อาจมีการพัฒนาไปเป็นเรื่องการบริหารจัดการด้าน โลจิสติกส์เฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ ทั้งนี้เพื่อความ เหมาะสม และตรงกับวัตถุประสงค์และสภาพการดำเนินงาน ของแต่ละธุรกิจ อีกทั้ง วิสาหกิจชุมชนยังสามารถที่จะ เป็นผู้นำในตลาดได้

ภาพที่ 2 แสดงกิจกรรมด้านโลจิสติกส์

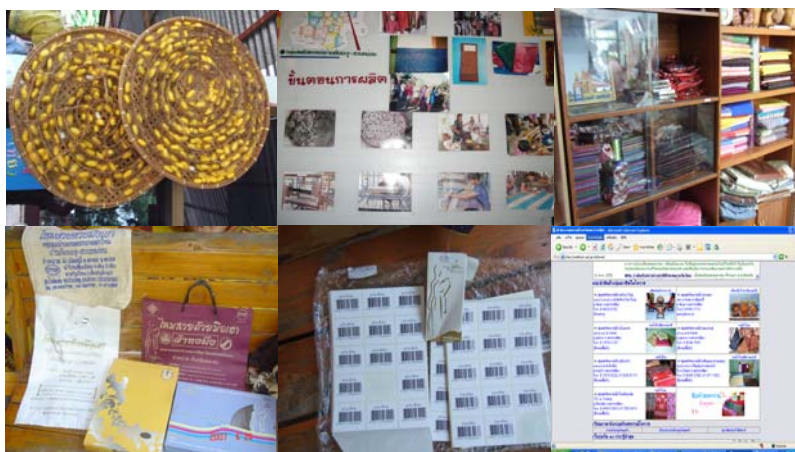
ที่มา : คำนาย อภิปรัชญาสกุล. 2548 หน้า 14

2. จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มสตรี สหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน ในการประเมินทางด้านการดำเนินงานโลจิสติกส์ทั้ง 9 กิจกรรม พบว่าในภาพรวมส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มฯ มีการดำเนินกิจกรรม อยู่ ระดับปานกลาง และเมื่อเรียงลำดับความคิดเห็นของการดำเนินกิจกรรมทางด้านการโลจิสติกส์ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ ดังนี้ เริ่มจากกิจกรรมที่ 8 บรรจุกภัณฑ์ รองลงมา กิจกรรมที่ 7 การให้บริการลูกค้า กิจกรรมที่ 5 การจัดการคลังสินค้า กิจกรรมที่ 2 การจัดซื้อ กิจกรรมที่ 3 การจัดการวัสดุ กิจกรรมที่ 4 การจัดการการขนส่ง กิจกรรมที่ 6 การเคลื่อนย้ายสินค้า กิจกรรมที่ 1 การจัดการสินค้าคงคลัง และกิจกรรมที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ กิจกรรมที่ 9 สารสนเทศ

3. ผลสรุป สภาพปัญหาใน 9 กิจกรรม ของการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน จากการใช้แบบสอบถามและการ

สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้นำ กรรมการและสมาชิกกลุ่มฯ และการจัดทำเวทีคืนข้อมูล โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานราชการ เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังผลและสรุปสภาพปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มฯ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มฯ ไม่มีการพยากรณ์และวางแผนการสั่งซื้อของลูกค้า หรือการจำหน่ายสินค้าไว้วงหน้า จึงทำให้กลุ่มฯ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตสินค้าไม่ทันตามความต้องการของลูกค้า แต่ในระยะหลังกลุ่มฯ มีการแก้ไขปัญหาโดยให้เครือข่ายช่วยผลิตเพื่อส่งสินค้าให้ทันตามความต้องการของลูกค้า

ปัญหาที่พบมากที่สุดจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่ากลุ่มฯ ไม่มีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้อย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการรับ-ส่ง ข้อมูล จึงทำให้การเชื่อมโยงของข้อมูลตั้งแต่ต้นจนถึงมือผู้บริโภคไม่สมบูรณ์และพบความผิดพลาดบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกไม่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรมีการสร้างกลุ่มเครือข่าย เพื่อดำเนินงานตามกระบวนการด้านโลจิสติกส์ เช่นการเชื่อมโยงหรือความร่วมมือกันระหว่างผู้ส่งมอบวัตถุดิบ กลุ่มผู้ผลิตผ้าไหม หน่วยงานราชการ และกลุ่มผู้บริโภค

2. ควรมีส่งเสริมให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการสั่งซื้อสินค้า การจัดระบบคลังสินค้า ช่องทางการจำหน่ายสินค้าหรือระบบสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อมานำไปบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3.ควรนำผลการศึกษา ใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางให้กับ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนากระบวนการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ ที่เหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสอดคล้องกับ สภาพการดำเนินงานภายใน นโยบายรัฐบาล ปัจจัยพื้นฐานทางกลุ่มฯ สภาพการแข่งขันของกลุ่มฯ โดยการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพของกลุ่มฯ ในลำดับต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ช่วยให้คำปรึกษา ให้ความกระจ่างและชี้แนะแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงผ่านอุปสรรคไปได้ ได้แก่ 1. ดร.ค่านาย อภิปรัชญาสกุล 2. ผศ.ดร.ณัฐกิตติ์ อินสวรรค์ 3. คุณวีรวัฒน์ ปัญญาธนกุล 4. อาจารย์ทวี วัชรเกียรติศักดิ์ คณะวิทยาการจัดการ และ สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งผู้วิจัย ยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านคิมมะอุ-สวนหม่อน และตัวแทนจากหน่วยงานราชการที่เข้าร่วมรับฟังการจัดทำเวทีคืนข้อมูลให้กับชุมชน จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก สุทธิวัฒนฤพุด. 2546, การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์. สำนักพิมพ์ท็อป : กรุงเทพฯ

กองทุนสนับสนุนวิจัย,สำนักงาน. การดำเนินงานของสำนักประสานงานชุดโครงการวิจัยโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. เมษายน 2549. จดหมายข่าวสำนักประสานชุดโครงการวิจัยโลจิสติกส์

พัฒนาเกษตรกร, สำนัก. 2549, เมษายน. การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. กลุ่มงานพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (Online) : (Available) farmdev51@doae.go.th

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2550. กุมภาพันธ์. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย(พ.ศ. 2550-2554).(Online) : (Available)www.nesdb.go.th

ค่านาย อภิปรัชญาสกุล. 2548. โลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชน. นัฏพรการพิมพ์: กรุงเทพมหานคร

ดวงพรรณ กริชชาญชัย. 2549. โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. จดหมายข่าวโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. ฉบับที่ 1. หน้า 5

ธนิต โสรัตน์. 2550.ความรู้เกี่ยวกับลอจิสติกส์เบื้องต้น Basic of Logistics, (Online):(Available)www.v-serve group.com/new/upload/whatsnew/13.doc

วิทยา สุทธิดำรง. 2546. โลจิสติกส์และการจัดการโซ่อุปทาน อธิบายได้.....ง่ายนิดเดียว. บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด(มหาชน) : กรุงเทพมหานคร.